07/03/2021

Η πορεία προς την Ενσωμάτωση της Δωδεκανήσου

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

Η 7η Μαρτίου του 1948 αποτελεί ιστορικό ορόσημο για τα νησιά της Δωδεκανήσου. Είναι η μέρα που τα νησιά μας, τελευταίος κρίκος στην αλυσίδα της εθνικής ολοκλήρωσης, γίνονται πλέον αναπόσπαστο κομμάτι του ελληνικού κράτους.

Ας θυμηθούμε την πορεία προς την Ενσωμάτωση της Δωδεκανήσου

5 Μαΐου 1912: Η παράδοση των Τούρκων στην Ψίνθο. Οι Ιταλοί, με επικεφαλής τον αντιστράτηγο Giovanni Ameglio, καταλαμβάνουν την πόλη της Ρόδου, λίγες ημέρες μετά, ολόκληρο το νησί της Ρόδου και μέχρι τις 20 Μαΐου και τα υπόλοιπα Δωδεκάνησα, εκτός του ακριτικού Καστελλόριζου. Αρχίζει έτσι η πρώτη περίοδος της Ιταλοκρατίας, η περίοδος της πολεμικής κατοχής των νησιών.

4 Ιουνίου 1912: Οι αντιπρόσωποι των νησιών, οργανώνουν το πανδωδεκανησιακό Συνέδριο της Πάτμου, και κηρύσσουν τα νησιά αυτόνομη «Πολιτεία του Αιγαίου». Το ψήφισμα του Συνεδρίου και οι διαμαρτυρίες για τη μη τήρηση των υπεσχημένων από τους Ιταλούς, έφτασαν στις ευρωπαϊκές κυβερνήσεις, πήραν πλατειά δημοσιότητα και αφύπνισαν συνειδήσεις. Το «Δωδεκανησιακό» είχε ήδη γίνει διεθνές ζήτημα.

Οκτώβρης 1912 – Μάιος 1913: Ξεσπά ο Α' Βαλκανοτουρκικός πόλεμος. Πανικόβλητη η Τουρκία από την επίθεση εναντίον της των συνασπισμένων βαλκανικών κρατών, σπεύδει σε διαπραγματεύσεις για τη σύναψη ειρήνης με την Ιταλία. Ο μεγάλος Ρόδιος ευεργέτης και αγωνιστής Ιωάννης Καζούλλης, προσφέρει μεγάλα ποσά σε χρυσές λίρες για τον εξοπλισμό της ελληνικής αεροπορίας και του ελληνικού στρατού.

Μάιος-Οκτώβρης 1913: Αρχίζει ο Β! Βαλκανικός πόλεμος. Η Ελλάδα, μετά τη νικηφόρα έκβαση των βαλκανικών πολέμων, διπλασιάζεται σε έκταση και σε πληθυσμό. Στην Ελλάδα ενσωματώνονται και όλα τα νησιά του Αιγαίου, εκτός από τα Δωδεκάνησα, που εξακολουθεί να τα κατέχει «προσωρινά», η Ιταλία. Κι έτσι, από μια τραγική συγκυρία, για λίγους μήνες ιταλικής κατοχής, τα Δωδεκάνησα χάνουν τη μεγάλη ευκαιρία να απελευθερωθούν οριστικά!

Ιούλιος 1914: Αρχίζει ο Α! Παγκόσμιος Πόλεμος, μεταξύ των δυνάμεων της Αντάντ (Αγγλία, Ρωσία, Γαλλία) και των Κεντρικών Δυνάμεων (Γερμανία, Αυστροουγγαρία). Η Ελλάδα σπαράσσεται από τον Εθνικό Διχασμό, αλλά τελικά τάσσεται στο πλευρό των δυνάμεων της Αντάντ. Η Τουρκία είναι στο αντίπαλο στρατόπεδο.

Αύγουστος 1922: Ολοκληρώνεται η Μικρασιατική Καταστροφή με την πυρπόληση και τη σφαγή της Σμύρνης. Η μικρασιατική καταστροφή, που προκάλεσε το ξεριζωμό του μικρασιατικού ελληνισμού, ήταν μοιραία και για τα Δωδεκάνησα.

8 Σεπτεμβρίου 1922: Η Ιταλία, επωφελούμενη από την αρνητική εξέλιξη των γεγονότων για την Ελλάδα κηρύσσει δια του υπουργού των Εξωτερικών της, Carlo Sforza, έκπτωτες τις ειδικές συμφωνίες με την Ελλάδα για τα Δωδεκάνησα.

24 Ιουλίου 1923: Η Ελλάδα, «αιμόφυρτη» κι «εξουθενωμένη», υπογράφει τη συνθήκη της Λοζάννης. Η Ιταλία, αφού έχει αθετήσει δυο φορές την υπογραφή της, αποκτά αυτή τη φορά διεθνές νομικό έρεισμα για την παρουσία της στα Δωδεκάνησα.

6 Αυγούστου 1923: Η Ιταλία, προσαρτά, επίσημα πλέον, τα Δωδεκάνησα. Αρχίζει η δεύτερη περίοδος της Ιταλοκρατίας στα Δωδεκάνησα, με κυβερνήτη, τον Ιταλό γερουσιαστή και πληρεξούσιο υπουργό, Mario Lago.

3 Σεπτεμβρίου 1939: Μετά και τη γερμανική εισβολή στην Πολωνία, η Αγγλία και η Γαλλία κηρύσσουν τον πόλεμο στη Γερμανία. Ο δεύτερος παγκόσμιος πόλεμος έχει ήδη αρχίσει.

28 Οκτωβρίου 1940: Η Ιταλία κηρύσσει τον πόλεμο στην Ελλάδα που απαντά με το υπερήφανο «ΟΧΙ». Οι Έλληνες γράφουν σελίδες δόξας στο αλβανικό μέτωπο. Δωδεκανήσιος είναι και ο πρώτος νεκρός αξιωματικός του πολέμου, ο υπολοχαγός Αλέξανδρος Διάκος από τη Χάλκη, που έπεσε ηρωικά στα υψώματα της Τσούκας την 1η Νοεμβρίου 1940. Την ίδια ημέρα, οι Ιταλοί συγκεντρώνουν σε στρατόπεδο (Concentramento), στην τάφρο του φρουρίου όλους τους άρρενες Δωδεκανήσιους Έλληνες υπηκόους.

9 Νοεμβρίου 1940: Ιδρύεται από Δωδεκανήσιους, που ζουν στην Ελλάδα, καθώς και απ’ όσους κατορθώνουν να αποδράσουν από τα νησιά, το Σύνταγμα Εθελοντών Δωδεκανησίων, με πρωτεργάτη τον Ιωάννη Καζούλλη και πρώτο προσωρινό διοικητή τον ταγματάρχη Μάρκο Κλαδάκη, από τη Σύμη.

24 Απριλίου 1941: Η Ελλάδα, ύστερα από ηρωική αντίσταση, αναγκάζεται να συνθηκολογήσει και να υποκύψει στους Γερμανούς.

8 Σεπτεμβρίου 1943: Η πτώση του Mussolini στις 25 Ιουλίου 1943 κι η συνθηκολόγηση του νέου πρωθυπουργού Pietro Badoglio στις 8 Σεπτεμβρίου 1943, γνωστή και ως Armistizio, σηματοδοτεί δραματικές εξελίξεις στα Δωδεκάνησα. Τη διοίκηση της Δωδεκανήσου αναλαμβάνει ο Γερμανός στρατηγός Ulrich Kleeman. Αρχίζει η περίοδος της Γερμανοκρατίας στα Δωδεκάνησα.

8 Μαΐου 1945: Ο νέος αρχηγός των γερμανικών Δυνάμεων κατοχής στρατηγός Wagener υπογράφει στη Σύμη το πρωτόκολλο της χωρίς όρους παράδοσης της Δωδεκανήσου στους Βρετανούς συμμάχους και στο διοικητή του Ιερού Λόχου, συνταγματάρχη Χριστόδουλο Τσιγάντε.

9 Μαΐου 1945: Αγγλικές δυνάμεις με τμήματα ινδικών ταγμάτων και άνδρες του Ιερού Λόχου αποβιβάζονται στη Ρόδο. Ο λαός της πόλης και των χωριών, κρατώντας ελληνικές σημαίες, τους επιφυλάσσει αποθεωτική υποδοχή. Γίνεται αμέσως η εγκατάσταση των νέων αρχών. Αρχίζει η περίοδος της Αγγλοκρατίας στα Δωδεκάνησα.

15 Μαΐου 1945: Φτάνει στη Ρόδο το θρυλικό καταδρομικό «Αβέρωφ» και μαζί του ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος Δαμασκηνός, με την ιδιότητα του Αντιβασιλέως, πρώτος Έλληνας αρχηγός που επισκέπτεται τα ελεύθερα πια Δωδεκάνησα.

27 Ιουνίου 1946: Στο Παρίσι και στο Συμβούλιο των Υπουργών των Εξωτερικών των τεσσάρων Δυνάμεων, αποφασίζεται να περιέλθουν τα Δωδεκάνησα στην Ελλάδα. Πρόκειται για απόφαση-σταθμό στην πορεία του δωδεκανησιακού λαού προς την ένωσή του με τη μητέρα Ελλάδα.

10 Φεβρουαρίου 1947: Υπογράφεται στο Παρίσι συνθήκη ειρήνης μεταξύ των συμμάχων και των συνασπισμένων Δυνάμεων (και Ελλάδας) και της Ιταλίας, σύμφωνα με την οποία η Ιταλία εκχωρεί στην Ελλάδα με πλήρη κυριαρχία τα νησιά της Δωδεκανήσου και τις παρακείμενες νησίδες.

7 Μαρτίου 1948: Ο βασιλιάς Παύλος και η βασίλισσα Φρειδερίκη, φτάνουν στη Ρόδο συνοδευόμενοι από τον αντιπρόεδρο της κυβέρνησης Κωνσταντίνο Τσαλδάρη, υπουργούς, στρατιωτικούς και άλλους επισήμους. Επικεφαλής της Κεντρικής Δωδεκανησιακής Επιτροπής, οι πρωτεργάτες του δωδεκανησιακού αγώνα, ο ιατρός από την Κάλυμνο Σκεύος Ζερβός και ο πανεπιστημιακός καθηγητής Μιχαήλ Βολονάκης από τη Σύμη. Μετά την ανάκρουση του εθνικού ύμνου, ο υπουργός Εσωτερικών Πέτρος Μαυρομιχάλης διαβάζει από τον εξώστη του διοικητηρίου το βασιλικό διάταγμα της προσάρτησης της Δωδεκανήσου στο ελληνικό κράτος.